

Keresztmetszet az Akadémiáról

Érdekes adatok a Magyar Tudományos Akadémia most megjelent évkönyvéből

A Magyar Tudományos Akadémia működéséről és tagjairól most adta ki almanachját, amely beszámol az 1941-es évre vonatkozó munkásságról. Az almanach elsősorban névjegyzéket közöl tagjairól. Ebből igen érdekes adatok derülnek ki. Aminl köztudomású, az Akadémiának jelenleg *József kir.* herceg az elnöke, *Balogh Jenő ny.* igazságügyminiszter a másodelnöke és *Voinovich Géza* egyetemi tanár, a Nemzeti Színház volt igazgatója a főtitkára. Az elnökség mellett az igazgatótanács vezeti az Akadémia munkásságát. Ennek a tanácsnak huszonegy tagja van, tizenkettőt az igazgatótanács választott, tizenkettőt pedig az Akadémia küldött ki. Az igazgatótanács által választottak sorában van *Károlyi Gyula* gróf, volt miniszterelnök, *Serédi Jusztinián* hercegprimás, *Szmrecsányi Lajos* egri érsek, *Zichy Gyula* gróf kalocsai érsek, *Ravasz László* református püspök, *Széchenyi Bertalan* gróf, a felsőház elnöke, *Esterházy Pál* herceg, *Zichy János* gróf, volt közoktatásügyi miniszter, *Baranyay Lipót*, a Nemzeti Bank elnöke és *Fabinyi Tihamér* volt pénzügyminiszter.

Az Akadémiának huszonhárom tiszteleti tagja van, ezek sorában foglal helyet két külföldi: *Ferdinánd* volt bolgár cár és *Lenard Fülöp* heidelbergi fizikatanár. Az Akadémia három főosztályra oszlik, ezekből az első a nyelv és széptudományi osztály, a második a bölcséleti, társadalmi és történelmi tudományok osztálya, a harmadik a matematikai és természettudományok osztálya.

A tudományok hazai művelőin kívül a külföldi tudósok, mint külső tagok vannak bent az Akadémián.

Kik a legrégebb tagok?

A magyarok közül a legrégebb tag *Szinnyei József*, akit már 1884-ben választottak meg levelezőtaggá. Őt követi *Csengery János*, aki 1892-ben levelezőtág. 1920-ban rendes és 1930-ban tiszteleti tag lett. Ugyancsak a legrégebbek közé tartoznak *Földes Béla* egyetemi tanár, volt miniszter, akit 1893-ban választottak meg levelezőtagnak, 1903-ban rendes, 1933-ban tiszteleti tagnak. Vele egy napon választották meg levelezőtagnak *Kunos Ignácot*, a kiváló orientálistát, az egykori Keleti Akadémia igazgatóját. A régi tagok közül valók *Petz Gedeon*, aki 1895 és *Zolnay Gyula*, aki 1897 óta tagja az Akadémiának. A matematikai osztály tagjai közül a legrégebben került az Akadémiára *Zipernovszky Károly* 1893-ban. Őt követte *Rados Gusztáv* 1894-ben és *MágoCSI-Dietz Sándor* 1897-ben. Az egyetlen magyar Nobel-díjas tudós *Szentgyörgyi Albert*, 1935-ben került a magyar akadémikusok sorába, mint levelezőtág és miután 1937-ben a Nobel-díjjal tüntették ki, választották meg 1938-ban rendes tagnak.

A külföldi tagok közül a legrégebb *Jones W. Henrik* angol író, akit 1886-ban választottak be akadémikusaink sorába, utána következett *Machésahandra Nyaratna*, a „Sanskrit College” igazgatótanára, akit 1889-ben választottak meg. Ugyancsak külső tag *Stein Aurél* is, akit 1895-ben választottak be az Akadémiába. A legújabb külföldi tagja az

Akadémiának *Paul Valéry*, a világhírű francia költő, aki 1940 óta tartozik a Magyar Tudományos Akadémia tagjai sorába.

A szeniorok és a legfiatalabbak

Korra nézve a legöregebb tagja az Akadémiának *Földes Béla*, aki 1848-ban született és most 94 éves. Őt követi a 91 éves *Szmrecsányi Lajos* egri érsek, a 89 éves *Zipernovszky Károly*, a 87 éves *MágoCSI-Dietz Sándor*, a 86 éves *Csengery János*, 85 éves három akadémiai tag: *Szinnyei József*, *Mahler Ede* és *Angyal Dávid*. A többiek közül, akik nyolcvan évesek vagy azon felül vannak: *Vikár Béla*, *Kunos Ignác*, *Ferdinánd* volt bolgár cár, *Gyomlay Gyula*, *Rados Gusztáv*, *Lenard Fülöp* és *Zolnay Gyula*. Negyven éven aluliak hárman vannak az Akadémia tagjai között: *Váczy Péter* és *Tamás Lajos*, akik 38 évesek, a legfiatalabb pedig a 34 éves *Szilágyi Lóránt*.

Két érdekes név

A külső tagok sorában két olyan politikai szerepet is betöltött államférfiu van, akik az egész világ előtt ismertek, az egyik *Nitti Ferenc*, Olaszország egykori miniszterelnöke, aki a páriszkörnyéki békekötéseknel hazáját képviselte, különben pedig római egyetemi tanár volt és a nemzetgazdaságnak művelője. A másik *Moscicki Ignác*, a lengyel köztársaságnak utolsó elnöke, aki világhírű vegyész.

Az almanach legérdekesebb része a tagok irodalmi munkásságának ismertetése. Ez csak a legutóbbi években megjelent munkáknak a jegyzékét közli, de így is száz nyomtatott oldalt tesz ki.